

Insolvence a přerušení řízení

I když soud prvního stupně nepostupuje v souladu se zákonem a pokračuje v přerušeném řízení, aniž by byl podán návrh na pokračování v řízení, je-li z úkonů oprávněné osoby zřejmá vůle požadující, aby bylo ve věci jednáno a rozhodnuto, pak chybný postup soudu prvního stupně nepředstavuje vadu řízení, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3951/2014, ze dne 20.8.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně P. H., proti žalovanému F. s.r.o. se sídlem v Ř., o neplatnost "zrušení pracovního poměru" a o 75.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Praha - východ pod sp. zn. 19 C 149/2012, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. března 2014 č.j. 23 Co 17/2014-58, tak, že dovolání žalovaného se zamítá.

Z odůvodnění:

Dopisem ze dne 16.4.2012 žalovaný sdělil žalobkyni, že s ní "ukončuje pracovní poměr založený pracovní smlouvou uzavřenou dne 26.9.2011, na základě které pracovník pracoval u zaměstnavatele jako úklidový ruční a strojní servis dle § 54 ke dni 16.4.2012".

Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu Praha - východ dne 13.6.2012 domáhala, aby bylo určeno, že "rozvázání pracovního poměru výpovědí, udělené žalobkyni dne 16.4.2012, je neplatné", a aby bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobkyni "částku upřesněnou v soudním jednání, nejméně však 75.000,- Kč," s úrokem z prodlení "obvyklém v daném období tj. minimálně 0,10% za každý kalendářní den prodlení". Žalobu zdůvodnila zejména tím, že byla u žalovaného zaměstnána na základě pracovní smlouvy ze dne 26.9.2011 jako pracovník úklidového ručního a strojního servisu a že pobírala měsíční mzdu ve výši 14.000,- Kč, kterou jí žalovaný v březnu 2012 přestal vyplácet. Žalobkyni, která od 16.4.2012 do 21.4.2012 čerpala řádnou dovolenou a poté byla od 23.4.2012 v pracovní neschopnosti, bylo dne 25.4.2012 poštou doručeno "Zrušení pracovního poměru ke dni 16.4.2012"; žalovanému "odeslala okamžitě písemně svůj nesouhlas s touto výpovědí a uvedla, že trvá na svém dalším zaměstnávání". Podle žalobkyně došlo k neplatnému rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele a vznikl jí nárok "na náhradu pracovní odměny ve výši průměrného výdělku ode dne, kdy byla v pracovní neschopnosti, zaměstnavatel nepředal potvrzení příslušné správě sociální zabezpečení, tj. od dne 23.4.2012"; současně "trvá její nárok na výplatu za odpracované období měsíce února, března a dubna 2012 včetně náhrad za dovolenou" a žalobkyně též "eviduje pohledávku za další období do skončení pracovního poměru a eventuální odstupné při skončení pracovního poměru".

Okresní soud Praha - východ nejprve usnesením ze dne 18.6.2012 č.j. 19 C 149/2012-7 žalovaného ve smyslu ustanovení § 114b odst. 1 občanského soudního řádu vyzval, aby se ve věci písemně vyjádřil do 30 dnů od doručení usnesení, a posléze rozsudkem ze dne 13.6.2013 č.j. 19 C 149/2012-38 řízení "o zaplacení částky nejméně 75.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši minimálně 0,10% za každý kalendářní den prodlení" z důvodu zpětvzetí žaloby zastavil, určil, že "rozvázání pracovního poměru udělené žalobkyni dne 16.4.2012" je neplatné, a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Poté, co zjistil, že usnesení ze dne 18.6.2012 č.j. 19 C 149/2012-7 bylo žalovanému doručeno do jeho vlastních rukou dne 27.6.2012 a že žalovaný se ve lhůtě určené k

podání písemného vyjádření nevyjádřil, dospěl k závěru, že nastala "fikce uznání nároku" podle ustanovení § 114b odst. 5 občanského soudního řádu, a že proto byly splněny podmínky pro rozhodnutí věci rozsudkem pro uznání podle ustanovení § 153a odst. 3 občanského soudního řádu, čemuž "nebrání ani to, že usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 18.10.2012 č.j. KSPH 39 INS 15711/2012 byl zjištěn úpadek žalovaného a insolvenčním správcem byl ustanoven JUDr. Oldřich Řeháček, Ph. D., neboť předmětem řízení byla pohledávka postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou podle § 169 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, kterou lze uspokojit i bez přihlášení do insolvenčního řízení, a to pořadem práva, v daném řízení lze tedy pokračovat za účasti insolvenčního správce". Za žalovaného soud prvního stupně považoval - jak vyplývá ze záhlaví rozsudku ze dne 13.6.2013 č.j. 19 C 149/2012-38 - insolvenčního správce JUDr. Oldřicha Řeháčka, Ph.D.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 25.3.2014 č.j. 23 Co 17/2014-58 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Shodně se soudem prvního stupně dovedl, že žalovaný byl usnesením soudu prvního stupně ze dne 18.6.2012 č.j. 19 C 149/2012-7, které mu bylo řádně doručeno do jeho vlastních rukou, vyzván k vyjádření ve věci ve smyslu ustanovení § 114b odst. 1 občanského soudního řádu a "poučen o následcích nesplnění povinnosti, včetně fikce uznání žalovaného nároku a následného vydání rozsudku pro uznání", že žalovaný se ve stanovené lhůtě 30 dnů nevyjádřil a že byly splněny všechny předpoklady pro vyhovění žalobě rozsudkem pro uznání podle ustanovení § 153a odst. 3 občanského soudního řádu. Podle odvolacího soudu soud prvního stupně "nepochybil ani v závěru, že vzhledem k tomu, že předmětem řízení je pracovněprávní nárok, a tedy pohledávka postavená na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou podle § 169 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, kterou lze uspokojit i bez přihlášení do insolvenčního řízení, a to pořadem práva, lze v řízení pokračovat za účasti insolvenčního správce v souladu s ustanovením § 265 odst. 1 insolvenčního zákona". Za žalovaného odvolací soud považoval - jak vyplývá ze záhlaví rozsudku - insolvenčního správce JUDr. Oldřicha Řeháčka, Ph.D.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal insolvenční správce JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D. (jako žalovaný) dovolání. Namítá, že řízení o neplatnost výpovědi nebo jiného rozvázání pracovního poměru se prohlášením konkursu na majetek zaměstnavatele přerušuje, o čemž svědčí "i text insolvenčního zákona, když z ustanovení § 265 odst. 1 insolvenčního zákona nijak nevyplývá, že by se dané řízení prohlášením konkursu nepřerušovalo, ale vyplývá z něj pouze to, že se v přerušovém řízení může pokračovat". Navíc, jestliže se řízení o neplatnost výpovědi nebo jiného rozvázání pracovního poměru nepřerušuje, pak je třeba vyřešit otázku, kdo je po prohlášení konkursu účastníkem daného řízení, podle žalovaného by v takovém případě měl být účastníkem řízení stále dlužník a nikoliv insolvenční správce. Dovolatel navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 občanského soudního řádu a že věc je třeba i v současné době - vzhledem k tomu, že řízení v projednávané věci bylo zahájeno v době před 1.1.2014 - posoudit (srov. Čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.) podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 31.12.2013 (dále jen "o.s.ř."), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo

procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.).

V projednávané věci bylo pro rozhodnutí soudů (mimo jiné) významné vyřešení právní otázky, zda se občanské soudní řízení o neplatnost výpovědi z pracovního poměru (nebo jiného rozvázání pracovního poměru) přerušuje prohlášením konkursu na majetek zaměstnavatele a za jakých podmínek lze v takovém řízení pokračovat. Vzhledem k tomu, že tato otázka procesního práva dosud nebyla ve všech souvislostech v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání JUDr. Oldřicha Řeháčka, Ph.D. (jako žalovaného) je podle ustanovení § 237 o.s.ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Konkurs na majetek dlužníka (zaměstnavatele) byl v projednávané věci prohlášen usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 23.1.2013 a účinky prohlášení konkursu nastaly zveřejněním v insolvenčním rejstříku dne 23.1.2013 v 12:52 hodin.

Podle ustanovení § 263 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů účinném do 31.12.2013 (dále jen "insolvenčního zákona"), není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, prohlášením konkursu se přerušují soudní, správní a jiná řízení o právech a povinnostech, která se týkají majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z majetkové podstaty, jejichž účastníkem je dlužník; v těchto řízeních lze pokračovat jen za podmínek stanovených tímto zákonem.

Podle ustanovení § 263 odst. 4 insolvenčního zákona jakmile se soud, správní orgán nebo jiný orgán příslušný k projednání a rozhodnutí věci dozví o přerušení řízení podle odstavce 1, vyrozumí o tom účastníky řízení; současně je poučí, za jakých podmínek lze v řízení pokračovat. Rozhodnutí již vydaná se v době, kdy je řízení přerušeno, nedoručují; bylo-li řízení přerušeno po doručení rozhodnutí, avšak ještě předtím, než rozhodnutí nabylo právní moci, nenabývá rozhodnutí právní moci. Jestliže se v řízení pokračuje, rozhodnutí se doručuje znovu.

Podle ustanovení § 265 odst. 1 insolvenčního zákona v přerušovaných řízeních, ve kterých v době prohlášení konkursu věřitelé uplatňovali proti dlužníku pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z majetkové podstaty, lze pokračovat, jde-li o spory o rozsah majetkové podstaty, s výjimkou sporů o vyloučení majetku z ní, nebo jde-li o řízení o nárocích s právem na uspokojení ze zajištění anebo o řízení o pohledávkách za majetkovou podstatou nebo o pohledávkách postavených jim na roveň.

Pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou jsou pracovněprávní pohledávky dlužníkůvých zaměstnanců, pokud zákon ohledně některých z nich nestanoví jinak, pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví, pohledávky státu - Úřadu práce České republiky za náhradu mzdy vyplacené zaměstnancům a za prostředky odvedené podle zvláštních právních předpisů, pohledávky účastníků z penzijního připojištění se státním příspěvkem, pohledávky věřitelů na výživném ze zákona, náhrada nákladů, které třetí osoby vynaložily na zhodnocení majetkové podstaty, mají-li z toho důvodu proti dlužníku pohledávku z bezdůvodného obohacení, pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria vyhlášeného před zahájením insolvenčního řízení ze smluv podle § 122 odst. 2 insolvenčního zákona, bylo-li insolvenční řízení zahájeno ve lhůtě 1 roku od zániku moratoria, a další pohledávky, o kterých tak stanoví tento zákon [srov. § 169 odst.1 písm.a) až h) insolvenčního zákona]. Není-li dále stanoveno jinak, pohledávky

postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou se uspokojují v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku (srov. ustanovení § 169 odst.2 insolvenčního zákona).

V posuzovaném případě žalobkyně podala u soudu dne 13.6.2012 žalobu proti svému zaměstnavateli (F. s.r.o.), jejímž předmětem byly pracovníprávní pohledávky. V průběhu řízení před soudem prvního stupně byl nejprve usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 18.10.2012 č.j. KSPH 39 INS 15711/2012-A-15 zjištěn úpadek žalovaného a byl ustanoven insolvenční správce JUDr. Oldřich Řeháček, Ph. D., a následně byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 23.1.2013 č.j. KSPH 39 INS 15711/2012-B-9 prohlášen na majetek žalovaného konkurs (účinky prohlášení konkursu nastaly zveřejněním v insolvenčním rejstříku dne 23.1.2013 v 12:52 hodin).

Prohlášením konkursu na majetek žalovaného F. s.r.o. bylo řízení v projednávané věci přerušeno a soud prvního stupně byl povinen o tom vyrozumět účastníky a poučit je, že v řízení může být pokračováno na návrh žalobkyně nebo insolvenčního správce, neboť předmětem řízení je právo postavené na roveň pohledávkám za podstatou podle ustanovení § 169 odst.1 písm.a) insolvenčního zákona.

Z obsahu spisu vyplývá, že soud prvního stupně uvedeným způsobem nepostupoval a že dne 21.5.2013 nařídil v projednávané věci na 13.6.2013 v 14:00 hodin jednání, aniž by žalobkyně nebo insolvenční správce výslovně podali návrh na pokračování v řízení. Nicméně, i když soud prvního stupně nepostupoval v uvedeném směru v souladu se zákonem, je z úkonů žalobkyně při jednání před soudem prvního stupně konaném dne 13.6.2013 (a také z úkonů žalobkyně učiněných za odvolacího řízení) jednoznačně zřejmá vůle požadující, aby bylo ve věci jednáno a rozhodnuto (o jejím právu na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru) i poté, co byl na majetek žalovaného (zaměstnavatele žalobkyně) prohlášen konkurs. Výše zmíněný chybný postup soudu prvního stupně proto nepředstavuje vadu řízení, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, jestliže žalobkyně - navzdory nedostatku poučení podle ustanovení § 263 odst.4 insolvenčního zákona - projevila vůči soudu (zcela určitou a srozumitelnou) vůli směřující k pokračování v řízení a jestliže tedy učinila (podle svého obsahu) procesní úkon o pokračování v řízení, aniž by o svých právech a povinnostech byla (po prohlášení konkursu na majetek žalovaného) náležitě poučena ve smyslu ustanovení § 263 odst.4 insolvenčního zákona.

Námítka žalovaného (insolvenčního správce JUDr. Oldřicha Řeháčka, Ph.D.), podle níž soudy pokračovaly v řízení, které bylo prohlášením konkursu na majetek zaměstnavatele žalobkyně přerušeno, tedy není důvodná. Navrhla-li žalobkyně (výše uvedeným způsobem) pokračování v řízení, nebrání projednání a rozhodnutí věci skutečnost, že účastníci nebyli (po prohlášení konkursu) řádně poučeni způsobem uvedeným v ustanovení § 263 odst.4 insolvenčního zákona.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný. Protože nebylo zjištěno, že by byl postižen některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o.s.ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o.s.ř. nebo v § 229 odst. 3 o.s.ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl. V průběhu dovolacího řízení byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 28.4.2015 č.j. KSPH 39 INS 15711/2012-B-37 zrušen konkurs na majetek žalovaného a usnesením ze dne 21.5.2015 č.j. KSPH 39 INS 15711/2012-B-39 byl insolvenční správce JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D. zproštěn své funkce; dovolací soud proto v řízení nadále jednal přímo se žalovaným F. s.r.o.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)